

ΜΑΘΗΜΑ / ΤΑΞΗ:	ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ/ Β' ΕΠΑΛ
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:	31/1/2026

A. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Το παράδειγμα της Κομοτηνής: πώς μια πόλη 51.000 κατοίκων έγινε η πιο προσβάσιμη της Ελλάδας

Το κείμενο αποτελεί απόσπασμα από άρθρο του Γιώργου Πουλιόπουλου, που δημοσιεύτηκε στον ιστότοπο <https://www.travel.gr/> στις 07.09.2021.

Αν περπατήσει κάποιος στην Κομοτηνή, πέρα από τα γραφικά σοκάκια, την αρμονική συνύπαρξη των θρησκειών και τους πολλούς φοιτητές, ακόμα και ένα μη εκπαιδευμένο μάτι μπορεί να παρατηρήσει κάτι ακόμα. Οι διαδρομές των ατόμων που κινούνται με αναπηρικό αμαξίδιο γίνονται ανεμπόδιστα. Η πόλη είναι προσβάσιμη στα ΑμεΑ. Κι αυτό δεν εξαντλείται στις ράμπες που υπάρχουν στους κεντρικούς δρόμους, αλλά και σε άλλες υποδομές.

Φέτος, η Κομοτηνή είχε και μια ευρωπαϊκή διάκριση ακριβώς γι' αυτό της το επίτευγμα. Στα Ευρωπαϊκά Βραβεία Προσβάσιμων Πόλεων 2021 (Access City Award) η Κομοτηνή έλαβε ειδική μνεία ως «η πόλη που αντιμετώπισε την προσβασιμότητα σαν ευκαιρία». Το Access City Award επιβραβεύει την ικανότητα και τις προσπάθειες μιας πόλης να γίνει πιο προσιτή, προκειμένου να βελτιώσει την ποιότητα ζωής του πληθυσμού της και να διασφαλίσει ότι όλοι ανεξαιρέτως έχουν ίση πρόσβαση στο αστικό περιβάλλον.

Η επιλογή της Κομοτηνής να γίνει «πρωτεύουσα της προσβασιμότητας» στην Ελλάδα δεν είναι πρόσφατη. Ξεκίνησε ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του 1990, εποχή που ανάλογες πρωτοβουλίες έμοιαζαν αδιανόητες. Βέβαια, οι ράμπες που τοποθετήθηκαν τότε πολλές φορές ήταν ακατάλληλες ή κακής ποιότητας και δεν έκαναν την δουλειά τους. Παραμένει, όμως, γεγονός ότι ο σπόρος υπήρχε. Το σημείο-κλειδί για την «προσβάσιμη» ιστορία της πόλης ήταν το 2002. Τότε ιδρύθηκε ο Σύλλογος Ατόμων με Κινητικά Προβλήματα και Φίλων Νομού Ροδόπης «Περπατώ».

Ο Αλέξανδρος Ταξιλδάρης, μετέπειτα Παραολυμπιονίκης στην Αθήνα το 2004, ήταν από τα ιδρυτικά μέλη του συλλόγου. Το 2000, όντας φοιτητής, είχε ένα ατύχημα στη θάλασσα που του προκάλεσε τετραπληγία. Σήμερα είναι γιατρός φυσικής ιατρικής και αποκατάστασης και περιγράφει τις πρώτες προσπάθειες του «Περπατώ»: «Για την επιτυχία μας σίγουρα βοήθησε ότι ο πατέρας μου και άλλα από τα ιδρυτικά μέλη του συλλόγου ήταν πρόσωπα γνωστά και αγαπητά στην τοπική κοινωνία. Σε μία από τις πρώτες εκδηλώσεις που κάναμε, δείξαμε ένα βίντεο που έδειχνε ακριβώς τα προβλήματα που αντιμετώπιζε ένας ανάπηρος με κινητικά προβλήματα στην πόλη. Ευτυχώς, τότε βρήκαμε μια δημοτική αρχή που θέλησε να μας ακούσει και η πόλη άλλαξε». Έτσι, από το 2002 και σταδιακά κατασκευάστηκαν οι πρώτες 800 αναπηρικές ράμπες στα κεντρικά σημεία της Κομοτηνής. Αυτό έδωσε ώθηση ώστε να γίνουν κι άλλα πράγματα. Δημόσιες υπηρεσίες και σχολεία απέκτησαν ράμπες και θέσεις στάθμευσης για ΑμεΑ. Δεν ήταν τα μόνα.

Επιχειρήσεις του καφέ, εστιατόρια και ξενοδοχεία είδαν ότι μόνο να κερδίσουν είχαν με το να κάνουν το μαγαζί τους προσβάσιμο. «Αυτό ήταν ιδιαίτερα σημαντικό. Γιατί οι συγκεκριμένοι επιχειρηματίες είδαν πως η επιλογή τους αυτή ανέδειξε την κοινωνική τους εικόνα και τους έκανε καλό επιχειρηματικά», λέει ο κ. Ταξιλδάρης. Το βέβαιο είναι πως η εικόνα στα καφέ της Κομοτηνής, τουλάχιστον σε όσα είναι «προσβάσιμα», είναι διαφορετική από την υπόλοιπη Ελλάδα. «Και αυτό έχει βοηθήσει και στο να ξεπεραστούν προκαταλήψεις της ευρύτερης κοινωνίας, που αλλού παραμένουν».

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

A1. Να αποδώσετε περιληπτικά, σε 50-60 λέξεις, το περιεχόμενο της 2^{ης} και της 3^{ης} παραγράφου του κειμένου.

Μονάδες 15

A2. Αφού εντοπίσετε το σημείο στο οποίο ο συγγραφέας αξιοποιεί τον ευθύ λόγο στην 4^η παράγραφο του κειμένου, να εξηγήσετε τι προσφέρει αυτή η επιλογή νοηματικά, αλλά και

υφολογικά στο κείμενο (μονάδες 5). Στη συνέχεια, να μετατρέψετε το απόσπασμα στον πλάγιο λόγο με εξάρτηση τη φράση «Ο γνωστός αθλητής αναφέρει ότι...» (μονάδες 5).

Μονάδες 10

A3. Το άρθρο αναφέρεται στην επιλογή της Κομοτηνής να γίνει «πρωτεύουσα της προσβασιμότητας» για τα άτομα με κινητικά προβλήματα στην Ελλάδα. Επειδή η είδηση αυτή σε ενέπνευσε, αποφασίζεις να τη γνωστοποιήσεις και να την προβάλλεις ως μια αξιόλογη δράση συλλογικής προσπάθειας. Σε άρθρο (200-250 λέξεων) που θα αναρτήσεις στο σχολικό ιστολόγιο εξηγείς τι ακριβώς συνέβη στην Κομοτηνή, γιατί οι αλλαγές που εφαρμόστηκαν αποτελούν παράδειγμα προς μίμηση και για άλλες πόλεις και τονίζεις τη σημασία που έχει η ομαλή ένταξη των ΑμεΑ στην κοινωνική ζωή μιας κοινότητας.

Μονάδες 25

B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

CHRISTY BROWN (1932-1981)

Το αριστερό μου πόδι (απόσπασμα)

Το απόσπασμα προέρχεται από το έργο του Ιρλανδού συγγραφέα, ποιητή και ζωγράφου Christy Brown «Το αριστερό μου πόδι» (μτφρ. Δ. Μπόκοτα, εκδ. Λιβάνη, 1994), που δημοσιεύτηκε το 1954 και είναι αυτοβιογραφικό. Ο συγγραφέας γεννήθηκε με εγκεφαλική παράλυση, έγραφε και ζωγράφιζε με το αριστερό του πόδι - το μόνο μέρος του σώματός του που μπορούσε να ελέγξει. Η κινηματογραφική μεταφορά του βιβλίου (1989) εισέπραξε εμπορική επιτυχία και διακρίσεις (δύο βραβεία Όσκαρ).

Διαπιστώνοντας ότι οι γιατροί δεν μπορούσαν να τη βοηθήσουν εκτός από το να της λένε να μην ελπίζει τίποτε από 'μένα, ή, με άλλα λόγια, να ξεχάσει πως ήμουν ένα ανθρώπινο πλάσμα και μάλλον να με αντιμετωπίζει σαν κάτι που πρέπει να τρέφεται και να πλένεται και μετά να μπαίνει στην άκρη, η μητέρα αποφάσισε να πάρει το ζήτημα στα δικά της χέρια. Ήμουν το παιδί της, και συνεπώς μέλος της οικογένειας, χωρίς να δίνει σημασία στο πόσο

ηλίθιος κι ανίκανος θα γινόμουν, όταν μεγάλωνα, ήταν αποφασισμένη να μου συμπεριφερθεί, όπως και στους υπόλοιπους, και όχι σαν να ήμουν ο «αλλόκοτος» στο πίσω δωμάτιο για τον οποίο δε θα μιλούσαν ποτέ μπροστά στους ξένους.

Αυτή ήταν μια σημαντική απόφαση για τη μελλοντική μου ζωή. Σήμαινε ότι θα είχα πάντα τη μητέρα στο πλευρό μου να με βοηθάει να αγωνίζομαι σ' όλες τις μάχες που επρόκειτο να δώσω και να με τροφοδοτεί με καινούργια δύναμη, όταν ήμουν σχεδόν νικημένος. Βέβαια, δεν ήταν εύκολο γι' αυτήν, γιατί οι συγγενείς και οι φίλοι είχαν αποφασίσει διαφορετικά. Συμφωνούσαν στο ότι θα έπρεπε να αντιμετωπίζομαι ευγενικά, συμπαθητικά, αλλά όχι με σοβαρότητα. Αυτό θα ήταν λάθος. «Για το καλό σου», της έλεγαν, «μην αντιμετωπίζεις αυτό το αγόρι όπως τ' άλλα, στο τέλος θα σου ραγίσει την καρδιά». Ευτυχώς για 'μένα, η μητέρα και ο πατέρας αντιστάθηκαν σε όλους. Και η μητέρα, που δεν ήταν ικανοποιημένη να λέει απλώς ότι δεν ήμουν ηλίθιος, βάλθηκε κιάλας να το αποδείξει, όχι από καμιά αυστηρή αίσθηση του καθήκοντος, αλλά από αγάπη. Γι' αυτό και μπόρεσε να πετύχει τόσο πολλά...

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

B1 α. Ποιο πρόβλημα αντιμετωπίζει ο ήρωας του κειμένου; Να περιγράψετε τη συναισθηματική του κατάσταση και να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με αναφορές σε συγκεκριμένα σημεία του κειμένου.

Μονάδες 15

B2 α. Ποιο ρηματικό πρόσωπο επιλέγεται ως κυρίαρχο για την αφήγηση της ιστορίας και πώς αυτή η επιλογή σχετίζεται με τα συναισθήματα που εκφράζει ο ήρωας;

Μονάδες 6

B2 β. Ποιο σχήμα λόγου απαντάται στο χωρίο « ήταν αποφασισμένη...ξένους»(1^η παράγραφος) και ποια είναι η λειτουργία του;

Μονάδες 4

B3. Να επιλέξετε ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα παραγωγής λόγου. Να καταγράψετε τις απαντήσεις σας σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Ποια συμπεριφορά επέδειξε η μητέρα του αφηγητή - ήρωα απέναντί του, παρά τις διαφορετικές υποδείξεις του κοινωνικού της περιβάλλοντος (γιατροί, συγγενείς, φίλοι); Τι θα την συμβούλευες εσύ, αν ήσουν ένας από τους ανθρώπους του κοινωνικού της περίγυρου;

ή

2. Να αναδιηγηθείς το απόσπασμα από την οπτική γωνία της μητέρας. Στο κείμενό σου μπορείς να αξιοποιήσεις και στοιχεία που δίνονται στο εισαγωγικό σημείωμα.

Μονάδες 25